

Mjere zaštite bilja u povrtnim kulturama tijekom kolovoza

Автор(и): проф. д-р Стойка Машева, ИЗК "Марица" Пловдив; проф. д-р Винелина Янкова, ИЗК "Марица" в Пловдив

Дата: 03.08.2023 *Брой:* 8/2023

U kolovozu se povrtna kultura vraćaju na uloženu njegu. Započinje berba srednje ranih rajčica, zelene paprike, patlidžana, sitnoplodnih krastavaca i niza drugog povrća. Međutim, kolovoz je također jedan od najtoplijih i najsušnijih mjeseci u godini, što zahtijeva primjenu posebne njege za biljke. Potrebno je više zalijevanja i opažanja. U kolovozu treba biti oprezan s primjenom sredstava za zaštitu bilja s obzirom na pravovremenu berbu gotove proizvodnje glavnih povrtnih kultura – rajčice, patlidžana, paprike, krastavaca, tikvica, lubenica, dinje itd. Mjere zaštite bilja u povrtnjaku treba provoditi samo kada je to nužno, strogo poštujući prethodne rokove od berbe za korištena sredstva i uzimajući u obzir razdoblja berbe.

Radnje tijekom razdoblja

Razdoblje je obilježeno masovnom berbom povrtnih kultura s polja i u polietilenskim staklenicima. To zahtijeva povećanu pozornost pri korištenju SZB. Krajem kolovoza započinje sjetva špinata za kasnu jesensku berbu, peršina i prezimljavajućeg kupusa. U nekim staklenim i polietilenskim staklenicima siju se i sade i "prethodni usjevi". To su uglavnom krastavci, koji se beru do kraja prosinca.

Započinje priprema rasada salate. Vodi se briga o već posađenim usjevima. Rasada se također priprema za cjelogodišnju proizvodnju rajčice i krastavaca.

Uvjeti krajem kolovoza i rujna pogodni su za dezinfekciju slobodnih površina u staklenicima fumigantima tla. Vrlo često u drugoj polovici kolovoza i prvoj dekadi rujna dolazi do pljuskova. Temperature, posebno noćne, padaju i stvaraju se uvjeti za pojavu i razvoj plamenjače, uglavnom na kasnim rajčicama, kao i peronospori na krastavcima i kupusnjačama. Kada su takvi uvjeti prisutni, poduzimaju se tretmani usjeva odgovarajućim SZB.

Zaštita bilja

Agrometeorološki uvjeti su gotovo isti u objektima za uzgoj i na otvorenom polju, pa je stoga i vrstni sastav štetnika gotovo identičan.

Kod rasada može se uočiti "**padašće klijanaca**". Prve oboljele biljke i zdrave oko njih uklanjaju se. Mjesta se zalijevaju otopinom bakrenog sulfata ili amonijevog nitrata – 3,0%. Preostale biljke tretiraju se registriranim SZB – Beltanol 400 g/ha. U slučajevima utvrđene truleži korijena u presađenim usjevima provode se slične radnje.

Najčešće bolesti povrtnih kultura tijekom ovog razdoblja su sljedeće:

Rajčice (rasad, objekti za uzgoj, polje):

Plamenjača (*Phytophthora infestans*)

U prisutnosti povoljnih uvjeta ili pojave prvih mrlja, tretirati s: Azaka 80 ml/ha; Acticluster 300-400 ml/ha; Enervin SC 120 g/ha; Zoxis 250 SC 70-80 ml/ha; Cuproxat FL 0,3%; Orvego 70 ml/ha; Revus 250 SC 50 ml/ha; Cymbal flow 50 ml/ha; Taegro 18,5-37,0 g/ha; Tazer 250 SC 80-100 ml/ha; Follow 80 WG 200 g/ha; Funguran OH 50 WP 0,15%.

Krastavci (rasad, objekti za uzgoj, polje):

Prašnjava pepelnica – Vivando 20 ml/ha (0,02%); Dagonis 60 ml/ha; Domark 10 EC 50 ml/ha; Zoxis 250 EC 70 ml/ha; Collis SC 40-50 ml/ha; Legado 80 ml/ha; Ortiva Top SC 100 ml/ha; Sivar 80 ml/ha; Sonata SC 500-1000 ml/ha; Taegro 18,5-37,0 g/ha; Topaz 100 EC – 35-50 ml/ha; Trunfo 80 ml/ha; Phytosev 200 ml/ha; Fontelis SC 240 ml/ha.

Peronospora (*Pseudoperonospora cubensis*) – Protiv nje tretirati svakih 7-10 dana ovlaštenim SZB: Golbex WP 250 g/ha; Enervin SC 120 g/ha; Zoxis 250 SC 70-80 ml/ha; Infinito SC 120-160 ml/ha; Corseit 60 WG 20-30 g/ha; Prev-Gold 160-600 ml/ha; Taegro 18,5-37,0 g/ha. Prvenstveno se prska donja strana listova.

Paprika, patlidžan:

Prašnjava pepelnica – Po pojavi prvih mrlja na listovima biljaka, tretirati s: Vivando 30 ml/ha; Dagonis 60 ml/ha; Kozavet DF 500 g/ha; Ortiva Top SC 100 ml/ha; Sonata SC 500-1000 ml/ha; Taegro 18,5-37,0 g/ha; Tazer 250 SC 80-100 ml/ha; Topaz 100 EC – 35-50 ml/ha; Phytosev 200 ml/ha.

Plamenjača paprike (*Phytophthora capsici*). Prve oboljele biljke od ove opasne bolesti već su se pojavile. Može je potaknuti neravno tlo s niskim poplavnim područjima gdje se nakuplja voda za navodnjavanje ili intenzivne oborine. Stoga bi površine namijenjene za papriku trebale biti dobro izravnate. Preporučljivo je izbjegavati brazdno i kišno navodnjavanje te se osloniti na kap po kap sustav. Mjesta oboljelih biljaka, zajedno sa susjednim zdravim, uništavaju se zalijevanjem s 3% otopinom bakrenog sulfata ili amonijevog nitrata. Zatim se skupljaju u vreće i uništavaju izvan usjeva. Preostale zdrave biljke se temeljito prskaju, uključujući i vrat korijena. Registrirani SZB: Zoxis 250 SC 70-80 ml/ha; Taegro 18,5-37 g/ha; Tazer 250 SC 80-100 ml/ha. Corseit 60 WG 40 g/ha nije registriran, ali se može uspješno koristiti protiv ove bolesti.

Zbog visokih temperatura i niske atmosferske vlage u kolovozu, kod **mrkve, celera i peršina** mogući su napadi prašnjave pepelnice. Po pojavi prvih mrlja, tretirati s: Zoxis 250 SC 80-100 ml/ha; Kumulus 600 g/ha; Limocide 240 ml/ha; Ortiva Top SC 100 ml/ha; Signum 60 g/ha;

Ostaje rizik od napada **hrđe na poriluku**, protiv koje se prska sa Zoxis 250 SC 80-100 ml/ha; Ortiva Top SC 100 ml/ha.

Protiv **peronospore na kupusnjačama**, tretmani se provode Bordeauxskom kašom 20 WP 375-500 g/ha ili s Infinito SC 160 ml/ha.

Tijekom razdoblja, u vezi s ekstremnim uvjetima krajem srpnja, očekuje se značajna infestacija **paučinastih grinja** (na paprici, patlidžanu, rajčici, tikvicama, poriluku, bamiji, celera, peršinu itd.). Suzbijanje se provodi tretmanom registriranim SZB: Apollo 50 SC 30-40 ml/ha; Bermetin 50-100 ml/ha; Butik 30-100 ml/ha; Valmek 15-100 ml/ha; Vertimec 018 EC 60 ml/ha; Voliam Targo 063 SC 80 ml/ha; Zoom 11 SC 12,55-50 ml/ha; Requiem Prime 500-1000 ml/ha; Laota 15-100 ml/ha; Naturalis 100-200 ml/ha; Neem Azal T/S 0,3%; Nissorun 10 WP 75 g/ha; Flipper 1-2 l/ha; Shirudo 15 g/ha.

Nastavlja se štetna aktivnost **tripsa** (prenositelja virusa brončanosti rajčice na rajčici, paprici, patlidžanu itd.).

Ovi štetnici su polifagni i mogu se uočiti na raznim povrtnim kulturama. Protiv njih se provode tretmani s: Azatin EC 100-150 ml/ha; Dicarzol 10 SP 556 g/ha; Exalt 200-240 ml/ha; Limocide 400-800 ml/ha; Neemik Ten 390

ml/ha; Oikos 100-150 ml/ha; Requiem Prime 500-1000 ml/ha; Sineis 480 SC – 10-37,5 ml/ha; Naturalis 100-150 ml/ha; Flipper 1-2 l/ha.

Unatoč visokim temperaturama i očekivanoj depresiji u razvoju **lisnih uši** krajem razdoblja, nije isključena pojava kolonija ovih štetnika u nekim regijama. Registrirani SZB protiv njih su: Azatin EC 100-150 ml/ha; Ampligo 150 ZC 40 ml/ha; Delmur 50 ml/ha; Deltagri 30-50 ml/ha; Closer 120 SC 20 ml/ha; Mavrik 2 F 20 ml/ha; Neemik Ten 390 ml/ha; Oikos 100-150 ml/ha; Sivanto Prime 45 ml/ha; Tepekki/Aphinto 10 g/ha; Flipper 1-2 l/ha; Shirudo 15 g/ha.

Moljac minirač rajčice (Tuta absoluta) oštećuje usjeve kako u staklenicima tako i na otvorenom polju.

Oštećenja od njega već se uočavaju ne samo na listovima nego i na plodovima. To dovodi do pogoršanja kvalitete proizvoda. Tretmani se mogu provesti s nekim od sljedećih sredstava za zaštitu bilja: Alverde 240 SC 100 ml/ha; Altacor 35 WG 8-12 g/ha; Ampligo 150 ZC 40 ml/ha; Affirm 095 SG 150 g/ha; Voliam Targo 063 SC 80 ml/ha; Verimarktm 200 SC 37,5-50 ml/ha; Delmur 50 ml/ha; Exalt 200-240 ml/ha; Coragen 20 SC 14-20 ml/ha; Neem Azal T/S 0,3%; Neemik Ten 390 ml/ha; Oikos 150 ml/ha; Rapax SBS 100-200 ml/ha; Sineis 480 SC 10-25 ml/ha.

U kolovozu se obično povećava štetna aktivnost **noćnih leptira (sovica)**. Protiv **gusjenica** se mogu prov